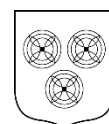

STRATEGI
PROGRAM
HANDLINGSPLAN
POLICY
✓ **RIKTLINJER**
REGLER

Riktlinjer för anskaffning av fordon och drivmedel

**ORSA
KOMMUN**

Orsa kommuns styrdokument

Nivå	Riktningssdokument	Ramdokument
Översiktlig	Strategi <i>avgörande vägval för att nå målen för Orsa kommun</i>	Policy <i>Orsa kommuns hållning</i>
Allmän	Program <i>verksamheter och metoder i riktning mot målen</i>	Riktlinjer <i>rekommenderade sätt att agera</i>
Detaljerad	Handlingsplan <i>aktiviteter, tidsram och ansvar</i>	Regler <i>absoluta gränser och ska-krav</i>

Ur kommunens Riktlinje för Styrdokument, vad är en riktlinje

Riktlinjen ger ett konkret stöd för ett visst handlande och anger till exempel rekommendationer för hur en policy ska uppnås. Riktlinjen utformas för en viss verksamhet och kan betraktas som en allmänt hållen handbok.

Riktlinjen lämnar ett visst utrymme för handläggaren att själv utforma detaljerna i åtgärderna.

Riktlinjen ska ge konkret stöd för hur den befintliga verksamheten ska genomföras. Riktlinjen kan lägga ett golv för vilken nivå som verksamheten ska uppnå, ofta också ett tak för vilken service som bör erbjudas. Riktlinjen kan också vara inriktade på metod och rekommendera vissa tillvägagångssätt.

Beslutad av: Kommunstyrelsen

Datum för beslut: 2022-06-20

Dokumentet gäller för: Kommunstyrelsen

För revidering ansvarar: Verksamhetsområde Service och utveckling

Datum för revidering:

Diarienummer: OK KS 2022/00253, 109

Innehåll

Orsa kommuns styrdokument.....	2
Bakgrund.....	4
Riktlinjer.....	4
Trafiksäkerhet.....	4
Val av fordon.....	4
Tankning av drivmedel.....	5
Däck.....	5
Tvätt.....	5
Upphandling.....	5
Miljöbilsdefinition.....	6

Bakgrund

Orsa kommuns vision Orsa 2050 berättar om ett hållbart samhälle för alla där vi tar hand om varandra, vår miljö och vår natur. En viktig del i realiseringen av det är kommunens hållbarhetsarbete i enlighet med Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen.

Detta innebär bland annat att bidra till att minska utsläppen av växthusgaser, luftföroreningar och buller. Miljöbilar minskar mängden utsläpp av växthusgaser, luftföroreningar och buller gentemot konventionella bilar

Kommunkoncernens resor och fordon är områden som kommunen har betydande rådgivning över och det ska organiseras och drivas med så liten miljö och klimatpåverkan som möjligt och med god ekonomi, arbetsmiljö och trafiksäkerhet.

Dessa riktlinjer bygger på Policy för resor och fordon.

Riktlinjer

Orsa kommun ska endast köpa in eller leasa miljöbilar enligt den senaste statliga miljöbilsdefinitionen¹. Med Orsa kommun i riktlinjen avses kommunen som verksamhet. Undantag medges enligt prioriteringsordning och tillvägagångssätt nedan. De fordon som riktlinjerna omfattar är primärt personbilar och lätta lastbilar. Ansvar för användning, anskaffning / avyttring och tillhörande processer beskrivs i "Rutin för fordonshantering"

Riktlinjer för specialfordon upprättas av respektive förvaltning/bolag och verksamhet.

Trafiksäkerhet

Bilarna ska ha kravnivån fem stjärnor enligt ett säkerhetsbetyg utfärdat i det europeiska krockprovningsprogrammet (Euro NCAP) eller motsvarande. Krav på trafiksäkerhet och eventuella avsteg från dessa utgår från förordning (2020:486) om miljö- och trafiksäkerhetskrav för myndigheters bilar eller dess efterföljare.

Val av fordon

I Orsa kommun görs följande prioritering vid inköp och leasing av bilar baserat på drivmedel:

I första hand väljs: (utan inbördes rangordning):

- Elbilar
- Biogasbilar (endast om biogas finns tillgängligt lokalt)

I andra hand väljs:

Om ingen av fordonstyperna enligt förstahandsvalen går att välja på grund av teknik, infrastruktur, orimliga kostnader eller att marknadsutbudet inte motsvarar behoven, kan i andra hand något av nedanstående fordon väljas. Avsteg från första- till andrahandsvalet ska anmälas och motiveras till fordonsansvarig. Prioriteringsordning inom andrahandsvalet inom parentes:

- Laddhybrider (1) – kan vara avsteg från miljöbilsdefinition¹; i första hand väljs bilar som täcks av

¹ Se Miljöbilsdefinition sid 5

miljöbilsdefinitionen

- HVO-bil eller bilar som drivs med annan fossilfri diesel (2) – avsteg från miljöbilsdefinition¹
- Etanolbil (3) – avsteg från miljöbilsdefinition¹

I sista hand väljs:

När alla ovan alternativ är uttömda kan fordonsansvarig besluta i det enskilda fallet om att frångå grunden i riktlinjerna. Avsteg mot riktlinjernas grund om miljöbilar och prioritering av alternativa drivmedel ska bedömas restriktivt.

- bensin- och dieslbilar – avsteg från miljöbilsdefinition¹

Alternativa drivmedel/tekniker såsom vätgasbilar, laddhybrider och elhybrider med förnybart sekundärt bränsle m.fl. kan efter bedömning i det enskilda fallet vara bra lösningar. Denna typ av fordon finns endast på en begränsad del av marknaden och tas därför inte med i prioriteringsordning.

Tankning av drivmedel

Fordonet ska tankas med det avsedda bränsle som har lägst miljöpåverkan.

Detta innebär att:

El-bilar – tankas med förnybar el – Kommentar: Förnybar el är standard vid laddning på kommunala fastigheter.

Laddhybrider – tankas med förnybar el och avsett sekundärt bränsle. Kommentar: Fordonet ska i möjligaste mån köras på el.

Gasbilar – Tankas med biogas. Kommentar: Ett aktivt val behöver oftast göras på tankstationen.

HVO-bilar – Tankas med HVO₁₀₀ eller motsvarande (100 % HVO). Kommentar: Ett aktivt val behöver oftast göras på tankstationen då fordonen även kan drivas på diesel.

Etanolbil – Tankas med etanol och inte bensin med inblandad etanol. Kommentar: Ett aktivt val behöver göras på tankstationen då etanolfordon även kan drivas med bensin.

Däck

Vid upphandling av däck ska krav på god energiprestanda, våtgrepp, buller och kemikalieinnehåll ställas.

Tvätt

Tvätt av fordon ska ske på tvättanläggning som har för ändamålet godkänd reningsanläggning.

Upphandling

Riktlinjerna ska vara styrande även för kommunförvaltningens upphandling av taxiresor och biluthyrningstjänster.

Miljöbilsdefinition

Den nya statliga miljöbilsdefinitionen (2020) innebär att de fordon som får bonus i bonus-malus-systemet är miljöbilar. Fordon som omfattas av klimatbonusen släpper ut mindre än 70 gram koldioxid per körkilometer och miljöbilar är därför elbilar, laddhybrider och biogasbilar.

Hållbarhetskriterier för fordon finns på tre nivåer: bas, avancerad och spjutspets. Miljöbilar i regeringens förordning motsvarar det avancerade kravet i upphandlingsmyndighetens fordonskriterier. Det bör vara förstahandsvalet vid upphandling. Spjutspetsbilar är de fordon som är rena elbilar, vätgasbilar eller drivs med en annan gas än gasol.

Den stora skillnaden mellan den statliga miljöbilsförordningen som trädde i kraft den 1 juli 2020 och upphandlingsmyndighetens kriterier är vilka krav en upphandlande organisation ska ställa när det inte är möjligt att välja en miljöbil.

Rekommendationen när det handlar om behov av lite större personbil, fyrhjulsdrift, eller om det saknas infrastruktur för drivmedel/tankstationer är basnivån i upphandlingsmyndighetens kriterier. De är tuffare än de krav som finns i regeringens förordning. På basnivå tillåter upphandlingsmyndighetens kriterier utsläpp på mellan 120 och 190 gram koldioxid per kilometer. I regeringens nya förordning går gränsen vid 230 gram koldioxid per kilometer.

För lätta lastbilar är regeringens gräns 230 gram koldioxid per kilometer. I upphandlingsmyndighetens kriterier tillåts utsläpp på mellan 215 och 290 gram koldioxid. Den övre gränsen gäller om fordonet är godkänt för fordonsgas, etanol eller annan gas än gasol.

